

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{ro}. 112.

27. Września 1824.

Wiadomości krajowe.

— Z Wiednia d. 18. Września. —

Najświeższy Panzlecił Hrabie Trauttmansdorf, Postowi na Dworze Bawarskim, aby udał się do Tegernsee i oddał portret Jego Cesarzowiowskiemu Mości Arcyksięcia Franciszka Karola tegoż narzeczonemu, Księżniczce Zofii Fryderyce Dorocie.

Hrabia Trauttmansdorf, bawiący za pozwoleniem na czas w Wiedniu, w skutek tego zlecenia onegdaj wyjechał.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Kurjer Angielski z d. 1. Września zwiernia z Gazet Jamaickich, dochodzących do d. 21. Lipca (odebranych w Londynie w dniu powyższym rano) następujące z Ameryki południowej wiadomości:

»Dzisiaj rano zawinął statek pocztowy z Jamaiki i przywiózł ważne wiadomości z Ameryki południowej; wiadomości, które podług naszego zdania podniosą zastanę, pokrywając od niejakiego czasu wypadki w owych krajach (zaszłe*). Najpierw dzielimy czytelnikom naszym wyimka z listu prywatnego z d. 27. Czerwca, pisanego przez Konzula naszego w Panamie, Malcolm M'Gregora, w który przywiózł z Jamaiki Królewski bryg Halikon:»

»Donoszę WPaństwu urzędownie o przejściu do powstańców Hiszpańskiego Jenerała Olaneta, który, iak się zdaie, połączywszy się z pewnymi Buenos-Ayrezyzkiemi (with some Buenos-Ayreans) na granicach wyższego Peru, miał przeto znacznie pomódz w tych okolicach działaniem Boliwara»

»Spodziewano się w ciągu tego miesiąca (Czerwca) ogólny bitwy w Peru. Zwiawienie się sily Hiszpańskiéj na drugim brzegu, prze-

szkodziło nadejściu wojsk (zład?) przeznaczonych dla tego kraju; pomimo to nie troszka się o skutek kampanii. Jenerał Bolívar stoi na czele 10,000 korpusu, złożonego z wybornych, dobrze ubranych, urządzonych i w karności utrzymanych ludzi, a zatem przewyższa wszystko to, coby przeciw niemu stawiono.»

»Peruwianie nie są Spartanami — we względzie moralnym na najwyższym stopniu.»

»Oto jest wyimek z nadzwyczajnego dodatku do Gazety Panamskiéj z d. 3. Czerw. 1824. Przez szonera San Francois, który właśnie stanął w téj zatoce przybywszy z Paity, po 14stodniowém żegludze, otrzymał Intende: Jenerałny następujące urzędowe doniesienie

Do Jenerala Brygady J. M. Correno, Intendenta Departamentu przesmyka:

„Paity d. 19. Maia 1824.“

»Mam rozkaz ndzielić WPaństwu urzędowego doniesienia, które właśnie teraz otrzymałem od Prefekta Departamentu Truxilliego, a które sięga się do doniesienia Libertadora:»

»Rzeczpospolita Peru!«

„Truxillo d. 13. Maia 1824.“

Do Intendenta prowincyi Paity:

»Mości Paniel! Właśnie teraz odebrałem wiadomość od Libertadora, że Hiszpański Jenerał Olaneta, stojący ze znacznym korpusem w wyższym Peru, pobił i wziął w niewolę goniącego za nim z równą sily Jenerala Carratela; niehawem potem postanowił bronić spraw Patriotów. Tenże sam oddał z całego serca sprawiedliwość Ameryce, która się dobiła wolności i niepodległości.»

»Powyższe zdarzenie zechcesz WPaństwu do publiczney podaó wiadomości.»

Ten zupełnie niespodziewany przypadek zwróca nam na utwierdzenie wolności narodowey. Libertador, z właściwą sobie szybkością będzie umiał z tego korzystać, a Kolumbię, stojącą na stopniu chwaty, ziedna całej południowey Ameryce niepodległość:

Mam zaszczyt i t. d.

»Manuel de Torres Waldwin,«

*) W téj mierze wiadomości te nie zdają się nam być właściwymi.

Hiszpania.

Król wydał pod d. 19. Sierpnia rozporządzenie, podług którego wszyscy woyskowi będący w służbie czynnej, lub od tężże uwolnieni, od Podporucznika aż do Jenerała Kapitana poddać się muszą oczyszczeniu (*purification*). W tym celu ustanowiona będzie w najwyższej Radzie woiennej Kommissya, złożona z pięciu już oczyszczonych Członków, mianowicie: z trzech woyskowych, iednego urzędnika cywilnego i prawnika. Ta więc zająć się ma oczyszczeniem Oficerów od Pułkownika aż do Jenerała Kapitana.

Co się dotyczć reszty woyskowych, od stopnia Podporucznika aż do Podpułkownika, więc oczyszczeniem onych trudnić się będą Junty prowincyjne w tym celu utworzyć się mające. Takowe złożone będą z Jenerała Kapitana właściwój prowincyi i z pięciu już oczyszczonych Członków, których Jenerałny Kapitan przełoży Radzie woiennej. Radcy i inne w Radzie woiennej umieszczone osoby, iak i owe, które publiczne piastnie urzędy, mają być także przez też same Junty oczyszczeni. Wyiędzy są od tego oczyszczenia ci, którzy przed wniściem woysk Francuzkich służyli w korpusach rojalistycznych; tudzież ci, którzy nżyli byli w sprawach, mających za cel obronę Tronu i nakoniec ci, którzy nieustannie znajdowali się przy osobie Króla, lub rodzinie Królewskiej.

Co się dotyczć oczyszczenia woyskowych, zachowane będą te same formalności, iak dla urzędników cywilnych, gdy zaprowadzone będzie tajemne względem nich dochodzenie.

Dla łatwiejszego dopełnienia tego artykułu ci, co się zgłoszą do oczyszczenia, podać powinni dokładną odpowiedź na punkta następujące: a) wymienić mają: urzędy swoje w d. 1. Stycznia 1820; b) gdzie podówczas byli i do którego należeli korpusu? c) dzień i miejsce, gdzie konstytuocyj zaprzysięgli i na czyj rozkaz; d) iakie stopnie, dowództwa lub zlecenia otrzymali do d. 31. Grudnia 1823? czas, iaki na każdym urzędzie zostawali; gdzie te trzy lata przepędzili, iak długo na każdym miejscu; e) czyli byli członkami iakiego tajemnego towarzystwa; f) czyli byli ochotnikami narodowymi, dziełnikarzami, mowcami iakiego patriotycznego towarzystwa; czyli przeciwko woyskom rojalistycznym walczyli, w iakim korpusie i iakię prowincyi? g) czyli byli Członkami Rady woiennej ustanowionój przeciwko rojalistom, gdzie i w iakię sprawie byli zdawcami sprawy; wyroki, iakie nastąpiły, i którzy

byli członkami Rady woiennej; h) epokę, w którą powrócili pod prawe panowanie i iakim sposobem.

»Odpowiedzi te przestane być mają Jenerałnym Kapitanem prowincyj, a ci przeszłi je, gdy żądający będą mieli być przez wyższą Radę woiennej czyszczeni; ieżli oczyszczenie ich należy do Sądu Junt prowincyjnych, mają natychmiast przestać ie do rąk wspomnianych Jenerałnych Kapitanów: i to wszystko, aby przekonać się można, że są tymi, a nie innymi.«

»Ktokolwiekby iedną z tych okoliczności opuścił lub przostoczył, iuz przez sam czyn, nie będzie mógł być oczyszczonym (*inpurificado*) z zastrzeżeniem, że oprócz tego według ważności, iaką podobne kłamstwo za sobą poroiąga, będzie sądownie ściganym. Śledztwa Sądowne będą przedsiębrane perządkiem według otrzymanych wspomnianych odpowiedzi.«

»Gdyby kto wzbraniał się zdać odpowiedzi, lub z takową dłużej nad czas oznaczony się spóźnił, z iakiegokolwiek powodu mogło być nastąpić, przeciwko temu, ieżli tego potrzeba wymagać będzie, można sądownie postąpić. Warunki potrzebne do oczyszczenia się są: przywiązanie do osoby Króla, do praw Królewskich i do Król. Rządu; postępowanie polityczne proszącego i poważanie, iakie ma w publiczności. Zaś nieoczyszczenia: przychyłość do Rządu konstytucyjnego i powszechna opinia względem ztych zasad proszącego.

Wielka Brytania i Irlandya.

Król mianował Lorda Erskine Postem na Dworze Wirtemberskim.

Pięte zdanie sprawy Kommissyi, ustanowionój do rozpoznania i utrzymania dochodów publicznych w Irlandyi, wyszło z druku. W tém zaleca też Kommissya różne odmiany w pewnych podatkach Irlandzkich i w sposobie onych pobierania, przy czem, iak przy innych przełożeniach iest główną zasadą: zrównać podatki Irlandyi z Angielskimi i ustanowić iednakowo handel obu krajów.

Doniesienie Anglika z St. Jago de Chilibi z d. 28. Kwietnia smutny czyni obraz o zarządzie tego kraju. Większa część pożyczki 1 mill. 200,000 dolarów zaciągnionój w Anglii, wpłynąć miała do kass prywatnych na sterze Rządu stojących osób, a dalsze wydatki procentów są iako niepodobne wystawione. Nawet zapasy woienne postane na rachunek pożyczki, przedali publiczni urzędnicy za fraszki. Gazety z Jamaiki dochodzące do d. 18.

Lipca, donoszą, iż tamże spodziewają się pręd-ko utłumić powstanie Negrów.

Następujący list Oficera Angielskiego u-mieściła Gazeta: *Hampshire - Telegraph*:

„Zatoka pod Algierem d. 26. Lipca 1824.“

»Dzisiaj opuszcza nas okręt parowy *Ligt-bing*, płynący z listami urzędowemi do Lon-dynu. Muszę W Panu powiedzieć, że koniec sporów z Dejem wszystkich nas zadziwił. W d. 24. t. m. przybył ostatni okręt bombardyer-ski z Anglii i gdy wszystko przygotowano, zajęliśmy nasze stanowisko we 21 okrętów podwoynęj linii przed miastem, blisko 10,000 stóp od lądu. Wszystko było w porządku i rozkazy należyście rozdane, iż szczęśliwego skutku mogliśmy się spodziewać. Gdy blisko 4 godzinie zarzucaliśmy kotwice, nieprzyja-ciel na znak z pałacu otworzył z całej swęj li-nii fortyfikacyjnę ogień, a bomby jego we wszystkich kierunku padały na nasze okręty; nie mieliśmy rozkazu strzelać, ale widzieliśmy, że okręt Admirałski wywiesił banderę rozejmo-wą, poczem ogień niebawem ustał. Rozpoczę-to okłady trwające do wieczora, i dnia nastę-pującego rano zawarto i podpisano traktat. Ad-mirał portu i kilku naczelników przybyło na o-kręt *Revenge* dla zatwierdzeniu traktatu z P. Macdonaldem. Na znak pokoju działa zam-knęły ogień, na co naszych podobna liczba okrętów nawzajem odpowiedziała. Słychać, że Dey przeprosił Króla Angielskiego za hanbę wyrządzoną banderze Konsularnej i zobowią-zał się ściśle zachowywać warunki traktatu *Exmoutha*. Wszystkie bombardyerskie o-kręty były w pogotowiu dla rozpoczęcia bom-bardowania, gdyby traktat nie był podpisywany.

Mówią, że *Margrabis Hasting* oprócz swęj posady Gubernatora w *Malcie* ma być jeszcze Posłem w *Neapolu*.

Kuryier Angielski d. 3. Września za-pewnia, że układy względem pożyczki dla *Hiszpanii* nie są jeszcze zerwane.

Podług ostatnich wiadomości z *Bombay* i *Bengalu* trudno, aby żegluga parowemi o-krętami między *Indyami* wschodniemi i *Anglią* zamierzana, przysięć miała do skutku, a *hosiładka* nie jest zupełną a *Porucznik John-son*, który ułożył plan i całym przedsię-wzięciem miał kierować, popłynął do *Anglii*.

Z *Quebek* pod d. 2. Lipca piszą: »*Bu-dziej* tu teraz wielki okręt, mający być w 10 dni z warsztatu spuszczonej, a potem popłynie z drzewem do *Londynu*. Jest ón niezwy-czajnego kształtu, pokład onego ma 324 stóp, przestrzeń wynosi 30 stóp, a spód zupełnie

plaski. Gdy wypłynie z rzeki, co dla wiel-kięj długości z niebezpieczeństwem połączo-nem się być zdaie, tedy bezwątpienia będzie dobrze płynął.

Monitor Angielski wyraża: *Yturbidę* uda się przez *Ocean* południowy ku zachodnim brzegom *Mexyku*, gdzie najwięcej znajdzie stronników. Tymczasem przypadek, (o którym *Monitor* wie, lecz jeszcze chce go zamilcząć) przeszkodził mu na chwilę do dalszej podróży.

P. Canning dla poratowania zdrowia swo-iego udał się na koniec na niekiedy czas na wieś do przyjaciela w *Staffordshire*.

Z *Lugdunu* otrzymano wiadomość o śmier-ci *P. Montefiore*, szwagra *P. Rotszilda*. Był ón pierwęj iednym z największych spekulantów na giełdzie *Londyńskiej* i bardzo po-ważany. Miał zostawić 500,000 funt. szterl. majątku.

Francya.

Rozporządzenie Królewskie z d. 1. Wrześ-nia zawiera wiele mianowań i przeniesień u-rzędników w *Prefekturach*.

Inne rozporządzenie z téj samęj daty mia-nuje *Dyrektorów* w *Wydziale Spraw Duchow-nych* i *publicznego Oświecenia*, a mianowicie: w pierwszym *Opata de la Chapelle*, *Jatmuż-nika Królewskiego*, a w drugim *P. Petitot*, *Członka Rady Królewskięj*.

Między innemi osobami dał *Król* w d. 3. *Września* prywatne posłuchanie *Xięciu Brun-szwickiemu*.

Xiążę Gustaw Szwedzki przybył pod imieniem *Hrabi Itterburga* przez *Strass-burg* do *Plombieru*.

Na zgromadzeniu *Administratorów Paryż-kięj kassy oszczędności*, pod przewodnictwem *Xięcia Rochefoucault*, uchwalono, aby *Maxi-mum* mających być przyjmowanych summ z 600 frank. niżyc powoli na 50 fr., ponieważ spekulanci pod pozorem należenia do tego insty-tutu, wielką część korzyści, które ón zape-wnia, zagarnęli.

P. Chateaubriand zabawiwszy kilka dni w *Neufchatel* w *Szwajcaryi*, przybył znowu do *Paryża*.

Gazeta Codzienna pisze: »*Cztery* ty-sięce piechoty zbiera się w téj chwili w *Brest*; przeznaczone zaś są do wzmocnienia zatóg w *Antyllach*, w *Guadeloupie*, wyspie *Bour-bon* i *Senegalu*.«

Rada Stanu, która się tymczasowo zbie-rała w miejscu posiedzeń *Ministryum spra-wiedliwości*, umieszczoną będzie w następnę-jm miesiącu *Październiku* w *Louwrze*.

Minister spraw wewnętrznych i *Zacho-*

wawca pieczęci otrzymali Krzyże Kommandorskie legii honorowój.

Arystark wyszedł znowu pierwszy raz w d. 1. Września. Pierwszy numer zawiera tylko historyczny rys jego sprawy, i ostrą krytykę najnowszey: Messeniny P. Kaźmierza Delavigne.

Dziennik Gwiazda z d. 3. b. m. wyraża: Wszystkie Dzienniki głosiły, że P. Hurtado przybył do Paryża jako Poseł Kolumbijski, a Gazety Angielskie twierdziły, że go Rząd Francuzki wezwał. Możemy zapewnić Dzienniki Angielskie i Francuzkie, że P. Hurtado nie ma żadnego w Paryżu zlecenia, lecz jak wielka część cudzoziemców, przybył przez ciekawość, lub dla załatwienia swych prywatnych interesów.

S z w a y c a r y i a.

W. Rada Kantonu Graubünden w Szwajcaryi przyjęła znowu ustawy o oboych na rok, mianowicie do końca zwyczajnego wielkiego zgromadzenia Rady roku 1825, oraz przetożonych miejscowych uczyniła odpowiedzialnymi, aby żadnego podróżnego, który nie w stanie okazać potrzebnaych dowodów dla pobytu w Kantonie, nie zastaniali od strzelców kraio- wych, jak się to często trafiało.

N i e m c y.

Dwudzieste czwarte posiedzenie Związku Niemieckiego odbyte w d. 16. z. m. zgaił Cesarzsko Królewski przydujący Poseł, Baron Minch-Bellinghausen oświadczeniem, iż otrzymał od Dworu swiego zalecenie, aby następnie tu wnioski, które pierwej na poufnym posiedzeniu podane były do wiadomości szanownego Zgromadzenia, teraz do publicznego protokołu zapisane zostały.

Kiedy Cesarz Jego Mość na posiedzeniu z d. 20. Września 1819 spowodowany był zwrócić uwagę wysokiego Zgromadzenia na pannięce pod ów czas w większey części Niemiec poruszenia i zaburzenia, oraz na toż Zgromadzenie nalegać, by dochodziło przyczyn tego ważnego zjawiska, i rozpoznało środki, za pomocą których porządek i spokoyność, uszanowanie ku prawom, zaufanie w Rządzcach i powszechne na przyszłość zadowolenie mogłyby być zapewnione i ustalone, oznaczył N. Pan wraz owe przedmioty, zrzódła coraz bardziej się rozszerzającego złego w Niemczech, a godne gróntownej rozważgi. Cesarz Jego Mość mocna był zadowolony, dobroczynnem dla publicznej spokoyności uchwałamy Związku, sta-

wiającemi przekonanie, że utrzymanie i zachowanie się podług zasad, służących zawsze za niezmienną skazówkę Cesarzowi Jego Mości i Jego wysokim Sprzymierzencom we wszystkich czynnościach, gdzie szło o rozwiązanie wielkich pytań naszego czasu, takowe zasady i przetrzymanie Niemieckie związkowe Rządy uznane zostały za iedyny środek, zapewniający wspólny oyczynnie owe najwyższe zamiary, jakich pragnąć może.

Nie możemy iednakże zaisić, że większa część istniejących podówczas nieprzyjaznych żywiołów, tybże samych, z których niedawno wyptynęły dla wielu narodów nieszczęścia i przeciwności, ieszcze idzisiaj w Niemczech istnieje. Bo obocięż rozstropność, nuniarkowanie i wierność, odznaczające zawsze zaszczytnie ducha narodowego Niemieckiego, zachowały nas dotąd od gwałtownych zaburzeń, których inne Państwa stały się ofiarą, toć liczba i działalność tych, którzyby nas podobną drogą do takiej samej zaguby byli gotowymi prowadzić, nie jest tak nie znaczną, ię wpływ nie tak mały, aby ich karygodnym zabiegom zobowiąznością przypatrywać się można było. Jeżeli nie są dosyć silnymi do zaburzenia publicznego pokoju, to iuż nie wypowiedziane zrzędzają złe, kiedy staraia się wszystkie Władze poniżyć, wszystkie wstrząsnąć zasady, wszystkie prawdy oszpecić, gdy nakoniec owo uczucie wewnętrznego zadowolenia i trwałego bezpieczeństwa, bez których polityczny pokój nie może zupełnie swoich rozszerzyć dobrodzieystw, z niezmordowaną działalnością podkopują. Cesarz Jego Mość jest zupełnie tém przeięty przekonaniem, iż wszystkie życzenia, czyste oczucia, i wszystkie ludom Niemieckim ustawione usiłowania są ich Rządcom przyznawane, zaś wszystkie przeciwne zjawiska są tylko dziełem bezbożnych demagogów.

Kommissyia centralna Moguncka zięta badaniem tych zabiegów w wielu częściach Niemiec, przez najnowsze swe doniesienia, zasmucające podać dowody o niezmordowanej działalności tych burzycieli pokoju.

Że takowe zjawiska, jak się z owych doniesień okazuje, ieszcze w roku 1824 mogły w Niemczech istnieć; iż w okresie czasu najzupełniejszay spokoyności, rozkrzewiać się, i za pomocą rozmaitych, pod różnemi imionami i pozorami zawsze trwających, tajemnych Związków, coraz bardziej rozszerzać się mogły, że stronnictwo w swoich zabiegach nigdy nie zmordowane, chociaż tylko po tajemnie działając, tak dalece w swych zbrodnioznych czynnościach, zaufanie być mogło, by do obalenia

wszystkich prawnie istniejących rzeczy jako do niezmiennego dążyc celu; — i to obowiąznie Cesarza Jego Mości, do zwrócenia uwagi tegobranowego Zgromadzenia na rozpoznanie urobwały Związku, na 35tém posiedzeniu Zgromadzenia, Związku Niemieckiego w roku 1819 zapadły, aby przeto przekonać się, czyli te uchwały Związku względem niektórych tymczasowych środków dla utrzymania wewnętrznej spokojności i publicznego porządku, bez konieczny szkody dla dobra publicznego, mogą być zaniechane, lub czyliby nie było raczej potrzebą, ogłosić takowe za nieustające, i ich dalece onych trwałość ograniczoną była na czas pewny, takową ponowić.

Z przedmiotów, które podówczas na uwagę N. Pana najbardziej zdawały się zasługiwać, były następujące:

1) Niepewność znaczenia 13 artykułu aktu związkowego i ztąd wynikające fałszywe wykłady.

Monarchowie Związku Niemieckiego, doznawali wielkich trudności względem oznaczenia ogólnych prawideł w okoliczności w ważnej wewnątrz krajów dotyczącej się, by potrzeby onych wszystkie ustawy krajowe iednakowo mogły być utworzone; nie chcieli oni miewo się do praw każdego Państwa Związkowemu przynależnych względem urządzaniowych wewnętrznych spraw, podług własnego przekonania z uwagą na potężenie i dawniejsze polityczne stunki; tymczasem nie można było z łatwością poznawać, że gdy z jednéj strony owe prawa stanowić musiały być szanowne, z drugiey strony w ustawach dla Stanów krajowych i obradach Stanów, nie można było dopuścić form i zasad zupełnie odstępniących od początkowego charakteru Stanów krajowych, któreby z istotnymi prawami i atrybucjami Państw monarchicznych (wyjąwszy te, jakie w wolnych miastach Związku są i pozostały) nie zgadzały się, a przeto zasada Stanów krajowych postawiona w sprzeczności z monarchiczną, ta nieustannie osłabiana, mogłaby nakoniec zamienić Rząd więcey na demokratyczny jak monarchiczny; — zmiana, która czy prędzey lub późniéy koniecznie porażnaby za sobą rozwiązanie szczęśliwie istniejącego Związku. Zgodziwszy się na zasadę, i w tej nader ważnej okoliczności z rozumą i oględnością należną przystępując do dzieła, uchwalono w roku 1819 w ogólności:

że, w myśl zasady monarchicznej i ku utrzymaniu Związku, Państwo związkowe, przy rozpoczęciu posiedzeń, złożyć mają swe o-

świadczenie względem stosownego wykładu i objaśnienia 13 artykułu aktu Związkowego.

Oświadczenie to nastąpiło aktem zamienionym w ustawę Związku na obradach ministerialnych, odprawionych w Wiedniu w celu wykształcenia i ustalenia Związku Niemieckiego.

W artykule 57 tegoż aktu, zasada monarchiczna, względnie ustawy Stanów krajowych jest wyraźnie wyrażoną. Gdzie oznaczono: »ponieważ Związek, wyjąwszy wolne miasto, składa się z Monarchów, zatem stosownie do myśli celnej przez toż samo nadanej, »wszystka Władza łączyć się powinna w głosie Państwa, i Monarcha ustawą dla Stanów stylko w wykonaniu oznaczonych praw do współdziałania Stanów może być obowiązany.«

Z tąd jest wniosek, że artykuł 88 oznacza: »że żadna ustawa dla Stanów nie może tamować ni ograniczać w Związek połączonych Monarchów w wykonaniu ich związkowych zobowiązań.«

W myśli tego i powyższego oznaczenia zawarte jest również ustawa:

»że Państwo nie mogą Stany zaprzeczyć środków potrzebnych do utrzymania stosownie zaprowadzonego Rządu.

Zupełnie w duchu tych granic Stanów krajowym przepisanych, które onych w swém działaniu przekraczać niepowinny, artykuł 59 stanowi:

»Gdzie publiczne obradowanie Stanom krajowym dozwolone ustawą, starać się należy przez urządzenie toku spraw, aby granice sprawne wolnego wyrażania się, ani podczas samych obrad, ni też przy ogłoszeniu onych drażniącym nie były przestąpione w sposobie zagrażającym spokojności pojedynczych Państw Związku, lub wszystkich Niemiec.«

Przeto wyrażono dokładnie, w jakich granicach obrady Stanów krajowych przez porządek spraw zostawć powinny. W skutek tego zalecenia, nie powinny być wprowadzane zasady i nauki, przez któreby istotne prawa i atrybucje Państwa monarchicznego zagrożone i Władza Rządu Monarchy powoli została podkopana.

Jeżeli tedy w pojedynczych Państwach związkowych, w których istnieje publiczne Stanów obradowanie, nie jest ieszcz zaprowadzony tok spraw, lub zaprowadzony nie odpowiada według doświadczenia do osiągnięcia zamierzonego celu, tedy Monarchowie takich Państw Związkowych nie tylko są upoważnieni ale nawet obowiązani, starać się o zaprowadze-

nie dla Stanów tożu spraw stosownego do oznaczonego zamiaru. Zobowiązanie się Zgromadzenia Związkowego, mającego czuwać nad wykonaniem tego przepisu, wypływa z art. 53. aktu, gdzie wyrażono:

„Niepodległość pojedynczych Państw zarezerwowana aktem Związku w ogólności, wyłącza wprawdzie każdy wpływ Związku do wewnętrznego urzędzenia i administracyi Państwa, gdy zaś Członki Związkowe zgodziły się aktem Związku względem szczególnych oznaczeń (do której klasy wyżey namienione niesprzecornie należą) powinnością jest stedy Zgromadzenia Związku starać się o uskuteczenie zobowiązań przez te oznaczenia na siebie przyjętych.“

Jeżeli więc Cesarz Jego Mość przez oznaczenia, zawarte w akcie względem ustaw Stanowych, istniejącą w roku 1819 niepewność myśli 13. artykułakto Związkowego, dostatecznie oddaloną i źródkto do mogących być fałszywych wykładów z zaspokoieniem usunięte znajduie, jednakowoż na zasadzie tychże oznaczeń i dobrze zrozumianego interesu publiczney spokojności i porządku w Niemczech sądzi nalegać na to i uczynić wniosek następujący:

aby we wszystkich Państwach Związku, gdzie istnieją ustawy dla Stanów, ściśle nad tém czuwano, by

- 1) w wykonaniu praw przyznanych onym przez ustawę Stanową zasada monarchiczna została nie naruszoną;
- 2) dla wstrzymania wszelkiego nadużycia, jakie zayść może przez publiczne obradowanie lub przez druk, zaprowadzić tok spraw odpowiadający niemienionym oznaczeniom, i dokładnego zachowywania onegoż ściśle przestrzegać.

Cesarz Jego Mość nie może przytém pominać uwagi, iż chociaż każdemu Rządowi Związkowemu zostawiono zaprowadzić tok spraw, jaki według dotychczasowych doświadczeń zastosowno sądzi, jednak życzyćby należało, aby dla zachowania wszędzie tych samych głównych zasad, owe Państwa Związku, w których publiczne obradowanie istnieje, porozumieć się choisty względem posady takowego porządku spraw w myśli przywiedzionych prawnych przepisów Związku.

Cesarz Jego Mość nie wątpi, iż gdy wyrokie Zgromadzenie zechce się przejść tém życzeniem, Państwa Związkowe, których się

ten przedmiot dotyczy, takowy zapewnie chętnie do skutku przywiodą.

2) Drugi przedmiot, który N. Pan podówczas oznaczył, dotyczył się mylnych przedstawień o prawach stałychych Zgromadzeniowi Związku, i o środkach iakby takowe uczynić ważnemi.

Przy téy sposobności Cesarz Jegomość wyzrekl w zupełnem przekonaniu zasadę, że uchwały Zgromadzenia Związku, iak dalece mają za przedmiot zewnątrz i wewnątrzne bezpieczeństwo osiości, niepodległość i nietykalność pojedynczych Członków Związku i od obu dwóch nierozdzielne utrzymanie prawnie istniejącego porządku, muszą mieć ogólnie moc obowiązującą i wykonaniu takich uchwał nie powinna przeszkadzać żadna pojedyncza ustawa, ni osobna uchwała.

N. Pan równie przekonany, że ustawy i uchwały Związku nie mogłyby mieć rekoymii swych działalności, gdyby Zgromadzeniowi Związku nie było powierzone stosowne zarządzanie, względem środków i mocy potrzebnych do onych wykonania.

Cesarz Jegomość tak przekonany, podał przez Posła Swiego Prezydującego projekt tymczasowego porządku do exekucyi, pod rozługę Zgromadzenia Związkowego, które takowy, dopóki ostateczne urządzenie exekucyi nie nastąpi, ogłosiło iako ogólnie obowiązujący.

Uchwałą Związku z d. 3. Sierpnia 1820 ostateczny porządek exekucyi zamieniony został w ustawę Związku, zatem dawniejszy tymczasowy ustat.

(Dokończenie nastąpi.)

R o s s y i a.

Z uwagi, że z Xięstw Multan i Wołoszczyzny wyciągły goyska Tureckie, i że jest nadzieia, wspólnie z wysokiem Sprzymierzonemi Cesarza położyć koniec nędzy na Wschodzie, przeto Ukar z d. 27. Sierpnia mianisł typowego Radcę Ribeaupierra nadzwyczajnym Posłem i pełnomocnym Ministrem przy Porcie Otomańskiéy.

Cesarz Jegomość wyjechał w d. 28. z. m. do wschodnich prowincy. Hrabia Nesselrode towarzyszy Monarsze, wydał Spraw Zagranicznych podczas iego niebytności będzie pod zarządkiem Rady Stanu Diwowa.